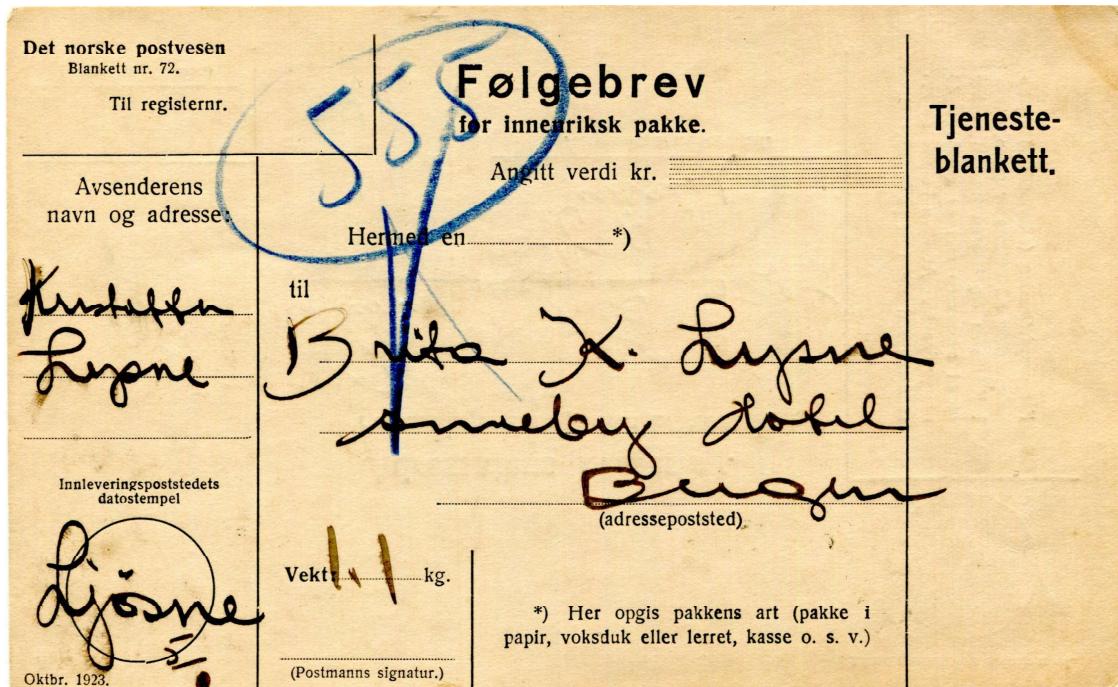

RETTELSE TIL "OKTOBERREVOLUSJONEN 1923" pluss litt om tjenestebanketter

av
Tore Haga

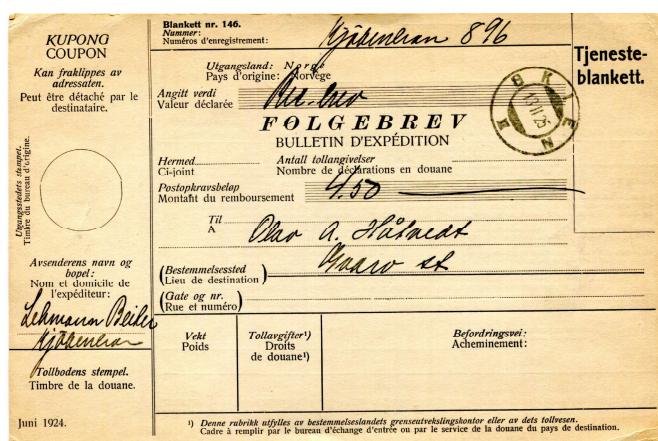
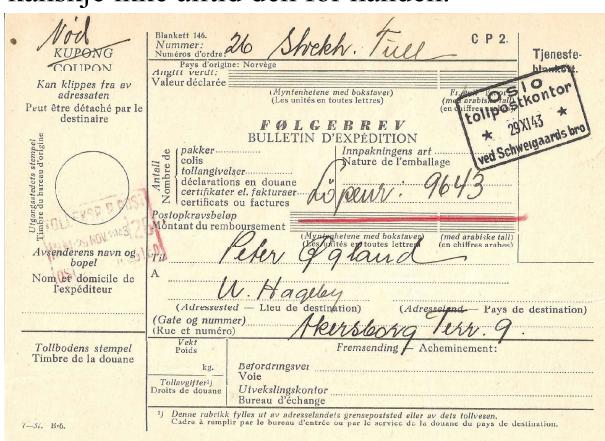
Nei, det er ikke noen rettelse til det jeg skrev om "revolusjonen" m.h.t. Blankett nr. 301. Rettelsen gjelder tilføyelsen om de to trykningene av Blankett nr. 72 etter at revolusjonen var over. Jada, det var to trykninger, men historien må modifiseres litt.

En dag et par uker etter at artikkelen var publisert, satt jeg og bladde i boken "Norway Parcel Post to 1945" av Olga Ellis og Alan Totten. Plutselig sperret jeg øynene opp. Der, på side 23, stirret det ene Oktbr. 1923 tilbake på meg med fete bokstaver: Tjeneste-blankett. Etter henvendelse til Alan Totten har jeg fått oversendt originalt scan og tillatelse til å gjengi det her:

At det var en tjenestebankett, kunne jeg ikke se på mitt eksemplar, for der var det jo totalt dekket av frimerker. Ved hjelp av en kraftig lampe fikk jeg det gjennomlyst såpass at jeg kunne bekrefte at sannelig sto der Tjenestebankett der også. Dette var altså den "umoderne" trykningen.

Tjenestebanketter er jo ikke ment til alminnelig bruk. Posten hadde nok behov for å ha slike banketter tilgjengelige til sitt eget bruk, uten at jeg har noen oversikt over hva slags bruk. I tillegg til Bl. 72 har jeg Bl. 146 påtrykt Tjenestebankett. Av begge disse har jeg eksemplarer brukt som nødfølgebrev, og fra Totten har jeg fått scan av et Bl. 146 brukt til oppkreving av et beløp som var påheftet et rekommendert brev fra utlandet. Vanligvis brukte man Bl. 34 a til slikt, men hadde kanskje ikke alltid den for hånden.

Etter at jeg oppdaget at det kunne være skjulte tjenestebanker, sjekket jeg et annet følgebrev, trykt 9-46, som hadde forundret meg litt. Dette hadde nemlig en tekst som var noe retro i forhold til dets samtidige, altså 1946. Joda, ved gjennomlysning kom det frem at også dette hadde påtrykk Tjeneste-blankett, skjult bak frimerkene. I denne sammenheng får det ikke hjelpe at det ene frimerket er defekt.

Postverket. Bl. 72.	(Plass for registernr.) 121	Ankomst nr.: 375		
Innhold: (Senderen kan fylle ut)	Angitt verdi kr.			
Senderens navn og adresse: (settes også på pakken) B Reitstønn	Følgebrev for innenriks pakke.			
Til Klaus Fjordal	Adressepoststedets navn. Brakkesbygd			
Adressaten kan klippe denne kupongen fra. Frimerker må ikke settes på kupongen og ikke klippes fra følgebrevet.	Takstgruppe: I	Vekt kg: 0.8	Porto: 0.80	Postmannens signatur: gvs
9-46. A 6. —	Avgangsstedets datostempel. RE 13.8.46			

Teksten nede i venstre hjørne er sååå 1941. Allerede i 1942 modifiserte man denne formuleringen og fjernet det om ikke klappe frimerkene fra følgebrevet. Tekst med samme innhold ble nemlig nå plassert i øvre høyre hjørne. Slik så det normalt ut også i 1946.

Postverket. Bl. 72.	(Plass for registernr.) 378	Ankomst nr.: 509	Frimerker må ikke klippes fra følgebrevet.	
Innho. (Senderen kan	Angitt verdi kr.			
Senderens navn og adresse: (settes også på pakken) Maria Aarsland	Følgebrev for innenriks pakke.			
Til FRK Norum Aas	Adressepoststedets navn. Tynset			
Adressaten kan klippe denne kupongen fra. Frimerker må ikke settes på denne kupong.	Takstgruppe: II	Vekt kg: 2.	Porto: 2.00	Postmannens signatur: dkh
12-42. A 6. —	Avgangsstedets datostempel. RE 25.8.46			

Nå skal det vedgås at det ville passe dårlig å ha noen annen tekst i øvre høyre hjørne enn akkurat Tjeneste-blankett på denne trykning 9-46 på forrige side, og under sterk tvil kan jeg se muligheten for at det er derfor man tok i bruk den gamle teksten nede til venstre, men en tjenesteblankett skal jo i utgangspunktet ikke ha noen frimerker som ikke skal klippes fra. Nuvel - noen god forklaring klarer jeg ikke å komme på.

Forøvrig kan jeg tilføye at baksideteksten ikke samsvarer med andre trykninger fra 1946 eller 1945. I stedet samsvarer den godt med 1944-trykningene.

Jaja, som sagt: Noe retro. Kanskje det var det slik at tjenesteblanketter **skulle** være litt bakpå, og at det var derfor den ene trykningen Oktbr. 1923 hadde Blankett nr., mens den andre hadde det mer moderne Bl. nr.?